

દાખલ તારીખ - ૦૯/૦૯/૨૦૧૬
 રજુ.નોંધ્યા તારીખ - ૦૯/૦૯/૨૦૧૬
 ચુકાદો જાહેર થયા તારીખ - ૦૭/૧૦/૨૦૨૪
 સમય- વર્ષ માસ દિવસ

મહેરબાન નવસારીના જથા એડીશનલ સીનીયર સીવીલ જજ સાહેબની કોર્ટ, મુ.નવસારી

દિવાની મુકદમાં નંબર-૧૫૫/૨૦૧૬
 આંક-

- વાદી- (૧) શાંતાબેન ગુલાબભાઈ પટેલ
 ઉ.વ.આ.૮૦, ધંધો-ઘરકામ,
- (૨) મર્હુમ જગદીશભાઈ ગુલાબભાઈ પટેલના વારસો
- (૧) કાંતાબેન જગદીશભાઈ પટેલ
 ઉ.વ.આ.૫૦, ધંધો-ઘરકામ,
- (૨) યોગેશ જગદીશભાઈ પટેલ
 ઉ.વ.આ.૨૮, ધંધો-નોકરી,
- (૩) કાજલ જગદીશભાઈ પટેલ
 ઉ.વ.આ.૨૫, ધંધો-ઘરકામ,
- (૪) ભાવીકા જગદીશભાઈ પટેલ
 ઉ.વ.આ.૨૨, ધંધો-ઘરકામ,
- (૩) ભીખુભાઈ ગુલાબભાઈ પટેલ
 ઉ.વ.આ.૪૭, ધંધો-ખેતી,
- (૪) અનિલભાઈ ગુલાબભાઈ પટેલ
 ઉ.વ.આ.૪૫, ધંધો-ખેતી,
- (૫) કમલેશભાઈ ગુલાબભાઈ પટેલ
 ઉ.વ.આ.૪૨, ધંધો-નોકરી,
 તમામ રહે-જનતા સોસાયટી, છીણમરોડ, મરોલી બજાર,
 તા.જલાલપોર, જી.નવસારી.

વિરુદ્ધ

- પ્રતિવાદી- (૧) મહુમ શાંતિલાલ રણછોડભાઈ પટેલના વારસો
- (૧) જશુબેન શાંતિલાલ પટેલ
ઉ.વ.આ.૫૫, ધંધો-ઘરકામ,
- (૨) રમેશભાઈ શાંતિલાલ પટેલ
ઉ.વ.આ.૩૦, ધંધો-નોકરી,
- (૩) અનિલભાઈ શાંતિલાલ પટેલ
ઉ.વ.આ.૨૫, ધંધો-નોકરી,
- (૪) ઈલાબેન શાંતિલાલ પટેલ
ઉ.વ.આ.૨૪, ધંધો-ઘરકામ,
- (૨) મહુમ હસમુખભાઈ રણછોડભાઈ પટેલના વારસો
- (૧) ધનુબેન હસમુખભાઈ પટેલ
ઉ.વ.આ.૫૩, ધંધો-ઘરકામ,
- (૨) જગૃતિબેન હસમુખભાઈ પટેલ
ઉ.વ.આ.૩૦, ધંધો-ઘરકામ,
- (૩) ગીતાબેન હસમુખભાઈ પટેલ
ઉ.વ.આ.૨૮, ધંધો-ઘરકામ,
- (૪) કિરણકુમાર હસમુખભાઈ પટેલ
ઉ.વ.આ.૨૫, ધંધો-નોકરી,
- (૩) મહુમ કમુબેન રણછોડભાઈ પટેલના વારસો
- (૧) જગદીશભાઈ મોહનભાઈ પટેલ
ઉ.વ.આ.૪૩, ધંધો-જમીન દલાલ,
- (૨) હંસાબેન મોહનભાઈ પટેલ
ઉ.વ.આ.૪૦, ધંધો-ઘરકામ,
- (૪) મણીબેન છનાભાઈ પટેલ
ઉ.આ.વ.૭૫, ધંધો:ઘરકામ,
- (૫) બાબુભાઈ છનાભાઈ પટેલ

ઉ.આ.વ.૫૦, ધંધો: મજુરી,

(૬) કિશોરભાઈ છનાભાઈ પટેલ

ઉ.આ.વ.૪૭, ધંધો:મજુરી,

(૭) ઉષાબેન છનાભાઈ પટેલ

ઉ.આ.વ.૫૫, ધંધો: ઘરકામ,

તમામ રહેવાસી- મોટાફળીયા,ગામ છીણામ,

તા.જલાલપોર,જી.નવસારી.

દાવો - જાથુકની કાયમી મનાઈ,જાહેરાત તથા આદેશાત્મક હુકમ મેળવવા અંગેનો દાવો

વાદીપક્ષે વિ.વ. - શ્રી.જે.આર.જોષી
પ્રતિવાદીઓ તરફ - એ.ડી.પટેલ

- :: ચુકાદો ::-

(૧) વાદીપક્ષ હાલનો આ દાવો લાવી દાવા અરજીના પેરા-૦૯ થી નિચે મુજબની દાદ માંગેલ છે,

(૧) દાવાવાળી મિલકતમાં આ કામના પ્રતિવાદીઓને કોઈપણ જાતનો લાગભાગ, હકક, હિત, હિસ્સો કે માલિકી કબજો, ભોગવટો,ન હોવાનું તથા દાવાવાળી મિલકતમાં ફક્ત વાદીઓનો જ લાગભાગ, હકક, હિત, હિસ્સો, માલિકી, કબજો, ભોગવટો, હોવાનું જાહેર કરતું હુકમ તથા હુકમનામું કરી આપવા મે.કરશોજી.

(૨) આ કામના પ્રતિવાદીઓ દાવા વાળી મિલકતમાં પ્રવેશ કરે કરાવે નહિ કે દાવાવાળી મિલકતમાં વાદીઓનો રહેલ માલિકી કબજા, ભોગવટાને કે દાવાવાળી મિલકતને નુકસાન થાય તેવું કોઈપણ કૃત્ય કરે કરાવે નહિ તેવી તેમજ દાવાવાળી મિલકતના ઉપયોગ, ઉપભોગ, વહીવટ, વ્યવસ્થા વાદીઓ ધ્વારા કરવા, કરાવવામાં આ કામના પ્રતિવાદીઓ કોઈ અડચણ અવરોધ ઉભા કરે કરાવે નહિ તેવી કાયમી મનાઈ આપવા જરૂરી યોગ્ય તે હુકમ કરવા મે.કરશોજી.

(૩) આ કામના પ્રતિવાદીઓ દાવાવાળી મિલકતનો વાદીઓના નામનો વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપી અને તે માટે જરૂરી સહી, શાખ સંમતિ આપે તે માટે તેમજ પ્રતિવાદીઓ ધ્વારા તેમ ન કરી આપે તો ના.કોર્ટ વાદીઓના નામનો વેચાણ દસ્તાવેજ કરી કરાવી આપે તે માટેનો આદેશાત્મક હુકમ તથા હુકમનામું કરી આપવા મે.કરશોજી.

(૪) નામદાર કોર્ટને યોગ્ય લાગે તેવી દાદ અગર દાદો વાદીઓની તરફેણમાં કરી આપવા મે.કરશોજી.

(૨) વાદીના દાવાની ટુંક વિગત એવી છે કે, નવસારી જિલ્લાના જલાલપોર તાલુકામાં છીણામ ગામમાં બ્લોક સર્વે નં.૪૫૯ થી હે.આરે.ચો.મી.૦-૧૫-૧૮ થી આવેલ ખેતીની જમીન જેની ચર્તુ:સીમા દાવા અરજીના પેરા- ૨ માં જણાવ્યા મુજબ આવેલ છે. (હવે પછી સદરહું જમીનને

દાવાવાળી મિલકત તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલ છે.) ઉપરોક્ત દાવાવાળી મિલકત તે પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩ ના પિતા રણછોડભાઈ લખાભાઈ અને વાદીઓના પિતા ગુલાબભાઈ લખાભાઈ તથા છનાભાઈ લખાભાઈનાઓની સંયુક્ત માલિકી કબજા ભોગવટાની ચાલી આવેલ છે. રણછોડભાઈ, ગુલાબભાઈ તથા છનાભાઈ આ ત્રણેય સગા ભાઈઓ થતા હતા. દાવાવાળી મિલકતમાં રણછોડભાઈ તથા છનાભાઈનો હિસ્સો વાદીના પિતા ગુલાબભાઈ લખાભાઈએ ૩.૩૦૦૦/- માં અંદાજીત ૪૦ વર્ષ અગાઉ વેચાણ રાખેલ હતો અને તે રીતે દાવાવાળી મિલકતમાં રણછોડભાઈ તથા છનાભાઈનાઓએ વાદીના પિતા ગુલાબભાઈની તરફેણમાં ગામના પાંચ માણસો રમેશ છોટ્ટુ, ડાહ્યા સ્વજી, ખંડુ વિહૂલ, પરાગ મોરાર અને નાથુ જેરામ તેમજ અન્ય માણસોની હાજરીમાં જતો કરેલો અને ત્યારથી વાદીના પિતા દાવાવાળી મિલકતના એકલા સ્વતંત્ર માલિક મુખત્યાર,કબજેદાર બનેલા. વાદીના પિતા ગુલાબભાઈનું અવસાન થતા ઉપરોક્ત દાવાવાળી મિલકતમાં વાદીઓ ખેતી કરતા આવેલા અને ત્યારથી તેનો કબજો ભોગવટો વાદીઓનો ચાલી આવેલ છે. દાવાવાળી મિલકતમાં રણછોડભાઈ લખાભાઈ તથા છનાભાઈ લખાભાઈના વારસદારો આ કામના પ્રતિવાદીઓનો કોઈ પણ લાગભાગ, હક્ક, હિત, કે હિસ્સો રહેલ નથી કે રહેતો નથી. માત્ર વાદીઓનો કબજો ભોગવટો હિસ્સો ચાલી આવેલ છે તેવું પ્રતિવાદીઓ સારી રીતે જાણતા હોવા છતાં દાવાવાળી મિલકતના રેવન્યુ રેકર્ડમાં તેઓના નામ કમી કરાવવાના થતા હોય અને તે અંગે તેઓને જાણ કરવા છતાં અવારનવાર બહાના કરી નામ કમી કરવાનું ટાળતા આવેલ હતા. વાદીઓને દાવાવાળી મિલકતમાં સ્વતંત્રપણે વહીવટ વ્યવસ્થા કે ઉપયોગ કરવા મુશ્કેલી ઉભી થતી હોઈ દાવાવાળી મિલકતનો વેચાણ દસ્તાવેજ વાદીની તરફેણમાં કરવો અતિ આવશ્યક અને જરૂરી હોય જેથી હાલનો દાવો કરવાની ફરજ પડેલ છે.

(૩) પ્રતિવાદીઓને દાવા અરજનું સમન્સ કરતા પ્રતિવાદી નં.૩/૧ જગદીશભાઈ મોહનભાઈ પટેલ તેમના વિ.વ.શ્રી મારફ્ટે કોર્ટમાં હાજર થઈ આંક-૧૬ થી દાવા અરજી વિરૂદ્ધ લેખિત જવાબ રજૂ કરેલ છે, જેમાં તે દાવા અરજીની મહત્વની હકીકતો ખોટી હોવાનું જણાવી તેનો ઈન્કાર કરેલ છે અને જણાવે છે કે, દાવાનું કોઈ કારણ ઉત્પન્ન થયેલ નથી. દાવામાં પૂરેપૂરી સ્ટેમ્પ વાપરેલ નથી. દાવાવાળી મિલકતની ૩.૫૦૦૦/- બજાર કિંમત બતાવી ઓછી કોર્ટ ફી ભરેલ છે. દાવો દાખલ કર્યાની તારીખે સરકારી જંત્રી પ્રમાણે સરકારી મિલકતની બજાર કિંમત ૩.૩,૭૨,૦૦૦/- છે. જંત્રી ભાવ કરતા બજાર કિંમત થોડી વધારે હોય અને તે રીતે બજાર કિંમત ૩.૫,૦૦,૦૦૦/- જેટલી થાય છે અને જેના પર વાદીએ દાવાનો સ્ટેમ્પ આપવાનો થાય છે. વધુમાં જણાવે છે કે, દાવા અરજના પેરા-૧ માં જણાવેલ વાદીઓ તથા પ્રતિવાદીઓના સંબંધો વિશે તેમજ દાવાવાળી મિલકતના વર્ણન વિશે કોઈ તકરાર નથી. વધુમાં જણાવેલ છે કે, વાદીએ દાવા અરજમાં જણાવેલ મિલકતનો ગેરકાયદેસર કબજો કરેલ છે. પ્રતિવાદીનો તેમાં કાયદેસર હક્ક-હિસ્સો સમાયેલો હતો અને છે. વધુમાં જણાવે છે કે, રણછોડભાઈ લખાભાઈ અને છનાભાઈ લખાભાઈ ધ્વારા ક્યારે પણ દાવાવાળી જમીન કોઈ પણ ઈસમને વેચાણ કરેલ નથી કે તે અંગેનું કોઈ લખાણ પણ કરેલ નથી તેમજ તેઓ ધ્વારા ક્યારે પણ કોઈને કબજો સોંપવામાં આવેલ નથી. વાદીઓ ધ્વારા રજૂ કરેલ નિશાની- ૩/૧ નું લખાણ બોગસ બનાવટી છે. વાદીપક્ષે રજૂ થયેલ લખાણ ૪૦ વર્ષ અગાઉ એટલે કે ૧૯૭૬ માં લખાયેલ હોવું જોઈએ.

૧૯૭૬માં નવસારી જિલ્લો અસ્તીત્વમાં ન હતો પરંતુ વલસાડ જિલ્લો હતો. નિશાની ૩/૩ ના લખાણમાં ડિસ્ટ્રીક્ટ નવસારી કરેલ છે. આમ, આ વાદી ધ્વારા રજુ થયેલ લખાણ ખોટું હોવાનું દર્શાવે છે. વધુમાં જણાવે છે કે, દાવાવાળી જમીનમાં પ્રતિવાદી ૩/૧ ના માતા કમુબેન ઉર્ફે કમળાબેન રણછોડભાઈ પટેલનું તા. ૧૬/૮/૧૫ ના રોજ છીણમ મુકામે અવસાન થતા દાવાવાળી મિલકતમાં વારસાઈ નોંધ નં. ૨૮૧૦ તા. ૧૪/૦૯/૧૫ ના રોજ રેવન્યુ દફતરે દાખલ થયેલ જે નોંધ સામે વાદીઓ ધ્વારા વાંધા રજુ કરેલા. જે આર.ટી.એસ.કેસ નં.૯૭/૧૫ થી મામલતદારશ્રી જલાલપોરનાઓ ધ્વારા કાર્યવાહી કરવામાં આવેલ. વાદીઓએ ૪૦ વર્ષ અગાઉના વેચાણની હકીકત ખોટી ઉપજાવી કાઢી સમય મર્યાદામાં હાલનો દાવો ખોટું કારણ બતાવી કરેલ છે. વાદીઓએ દાવાવાળી મિલકતમાં ગેરકાયદેસર રીતે પ્રતિવાદીના લાગભાગ, હક્ક, હિત, હિસ્સાના માલિકીના હિસ્સાનો કબજો કરેલ છે. જેની વિરૂદ્ધ પ્રતિવાદી નં.૩/૧ નાએ કાયદેસરની વારસાઈ કાર્યવાહી શરૂ કરેલી જેમાં અડચણરૂપ થવા વાદીઓએ અન્ય ત્રાહિતો સાથે મેળાપીપણું કરી પ્રતિવાદી નં.૩/૧ ના હિસ્સાની જમીન મિલકત પચાવી પાડવાના હેતુસર હાલનો આ દાવો દાખલ કરેલ છે. જે પ્રથમથી જ રદ થવાપાત્ર છે. વધુમાં જણાવે છે કે, દાવાવાળી મિલકતના માલિક બાચ નાની લખાણના વારસદારો(૧) રણછોડભાઈ લખાભાઈ, ગુલાબભાઈ લખાભાઈ તથા છનાભાઈ લખાભાઈનાઓનો એક સરખો ભાગ રહેલ છે. દાવાવાળી મિલકતનું કુલ ક્ષેત્રફળ ૧૫૧૮ ચો.મી. થાય છે. જેના ત્રણ સરખા હિસ્સે વહેંચણી કરતા દરેકના ભાગે આશરે ૬ ચો.મી. જમીન ભાગે આવે અને તે રીતે રણછોડભાઈ લખાભાઈના ભાગે આવેલ ૫૦૬ ચો.મી. ના હિસ્સામાંથી તેમના ત્રણ વારસદારોને એક સરખા ભાગે વહેંચણી કરતા પ્રતિવાદી નં.૩/૧ ના માતા કમુબેન ઉર્ફે કમળાબેન રણછોડભાઈના ભાગે ૧૬૮ ચો.મી. તથા શાંતિલાલ રણછોડભાઈ અને હસમુખભાઈ રણછોડભાઈ દરેકને ૧૬૯ ચો.મી. જમીન ભાગે મળે અને તે રીતે પ્રતિવાદી નં.૩/૧ કમુબેન ઉર્ફે કમળાબેન રણછોડભાઈના વારસદાર તરીકે દાવાવાળી જમીનમાં ૧૬૮ ચો.મી. નો ભાગ રહેલ છે. જે મુજબ દાવાવાળી મિલકતના ભાગની વહેંચણી કરી તેની સરકારી માપણી કરાવી તે મિલકતની દિશા સહિત સ્થળ ઉપર હકીકત નિશાની કરી નક્કશો તૈયાર કરાવી પ્રતિવાદી નં.૩/૧ ના ભાગ હિસ્સાની મિલકત સોંપી આપવા આ કામના વાદીએ તથા અન્ય પ્રતિવાદીઓ વિરૂદ્ધ કાઉન્ટર દાવો કરવા ફરજ પડેલ છે તેમ જણાવી લેખિત જવાબના પેરા-૨૫ થી કાઉન્ટર દાવાનું કારણ તેમજ પેરા-૨૬ થી કાઉન્ટર દાવા લગત મળવાપાત્ર સ્ટેમ્પ ડ્યુટીની વિગત તથા ભરેલ સ્ટેમ્પની વિગત દર્શાવી લેખિત જવાબના પેરા-૧૯ થી પ્રતિવાદી નં. ૩/૧ નો હિસ્સો વહેંચણ કરી અલગ કરી આપવાની મુખ્ય દાદ માંગેલ છે.

(૪) વાદીપક્ષે નિચે મુજબના મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવા રજુ કરેલ છે.

વાદીપક્ષે રજુ પુરાવાની વિગત

મૌખિક પુરાવો

ક્રમ નંબર	સાહેબનું નામ	આંક
૧	વાદી અનીલભાઈ ગુલાબભાઈ પટેલની જુવાની	૬૪

૨	સાહેદ છનગભાઈ રવજીભાઈ પટેલની જુબાની	૬૭
---	------------------------------------	----

દસ્તાવેજ પુરાવો

ક્ર. નં.	દસ્તાવેજની વિગત	આંક
૧	છીણામ ગામના ગામ નમૂના ૯ શિક્ષણ ઉપકર ભર્યાની અસલ પહોંચ.	૪૪
૨	ખાતા નં.૧૫૭ નો ગામનો નમૂનો ૭ સામાન્ય પહોંચ અસલ.	૪૫
૩	ખાતા નં.૧૫૭ નું મહેસુલ ભર્યાની અસલ પાવતી.	૪૬
૪	ખાતા નં.૧૫૭ વાળી જમીનની મહેસુલ ભર્યાની અસલ પાવતી.	૪૭
૫	ખાતા નં.૧૫૭ નો ગામનો નમૂનો ૯ શિક્ષણઉપકરની અસલ પહોંચ	૪૮
૬	ખાતા નં.૧૫૭ નું મહેસુલ ભર્યાની અસલ પાવતી.	૪૯
૭	ખાતા નં.૧૫૭ નું મહેસુલ ભર્યાની અસલ પાવતી.	૫૦
૮	ખાતા નં.૧૫૭ નું ગામનો નમૂનો નં.૯ શિક્ષણ ઉપકર ભર્યાની અસલ પહોંચ	૫૧
૯	ખાતા નં.૧૫૭ નું મહેસુલ ભર્યાની અસલ પહોંચ.	૫૨
૧૦	ખાતા નં.૧૫૭ નું મહેસુલ ભર્યાની અસલ પહોંચ.	૫૩
૧૧	ખાતા નં.૧૫૭ નું ગામનો નમૂનો નં.૯ શિક્ષણ ઉપકર ભર્યાની અસલ પહોંચ	૫૪
૧૨	ખાતા નં.૧૫૭ નું ગામનો નમૂનો નં.૯ શિક્ષણ ઉપકર ભર્યાની અસલ પહોંચ	૫૫
૧૩	ખાતા નં.૧૫૭ નું મહેસુલ ભર્યાની અસલ પહોંચ.	૫૬
૧૪	ખાતા નં.૧૫૭ નું મહેસુલ ભર્યાની અસલ પહોંચ.	૫૭
૧૫	ખાતા નં.૨૫૭ નું ગામ નમૂના નં.૯ શિક્ષણ ઉપકર ભર્યાની અસલ પહોંચ	૫૮
૧૬	છીણામ ગામના બ્લોક/સર્વે નં.૪૫૯(જુનો)ના નમુના ૭/૧૨નો ઉતારો	૫૯
૧૭	ખાતા નં.૨૫૭ ના ગામ નમુના ૮-અ ના ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ.	૬૦
૧૮	હીસાબી ચોપડો અસલ	૬૧
૧૯	બ્લોક/સર્વે નં.૪૫૯ના નમુના ૭ અને ૧૨ ના ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ.	૬૨
૨૦	છીણામ ગામના ખાતા નં ૧૫૭ ના નમુના ૮-અના ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ	૬૩

(પ) ઉપરોક્ત પુરાવો રજુ થયા બાદ વાદીપક્ષે વધુ કોઈ પુરોવા રજુ ન હોય વાદીપક્ષે આંક-૭૨ થી પુરાવા બંધની પુરસીસ રજુ કરી વધુ કોઈ પુરાવો રજુ કરવા માંગતા ન હોય વાદીનો પુરાવો બંધ જાહેર કરેલ છે. આ બાદ પ્રતિવાદીપક્ષે પુરાવો રજુ કરવા માટે મુલત્વી રાખતા પ્રતિવાદી નં.૩/૧ પક્ષે નિચે મુજબનો પુરાવો રજુ થયેલ છે.

પ્રતિવાદીપક્ષે રજુ પુરાવાની વિગત

મૌખિક પુરાવો

ક્રમ નં.	સાહેદનું નામ	આંક
૧	પ્રતિવાદી જગદીશભાઈ મોહનભાઈ પટેલની જુબાની	૭૯

દસ્તાવેજ પુરાવો

ક્ર. નં.	દસ્તાવેજની વિગત	આંક
૧	છીણામ ગામના બ્લોક/સર્વે નં.૪૫૯(જુનો)ના નમુના ૭/૧૨ ના ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ	૮૦
૨	છીણામ ગામના ખાતા નં.૨૫૭ ના નમુના ૮-અ ના ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ	૮૧
૩	છીણામ ગામના નમુના નં.૬ નોંધ નં. ૧૬૮૭ ના ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ	૮૨
૪	છીણામ ગામના નમુના નં.૬ નોંધ નં. ૨૭૦૫ નો ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ	૮૩
૫	છીણામ ગામના નમુના નં.૬ નોંધ નં. ૨૮૧૦ નો ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ	૮૪
૬	આર.ટી.એસ.કેસ નં.૫૭/૨૦૧૫ના હુકમની પ્રમાણીત નકલ	૮૫

(૬) પ્રતિવાદીપક્ષે ઉપરોક્ત પુરાવો રજુ થયા બાદ આંક-૮૯ થી પુરાવા બંધની પુસ્તીસ આપતા પ્રતિવાદીપક્ષનો પુરાવો બંધ જાહેર કરેલ. આ બાદ પક્ષકારોના વિ.વ.શ્રીની દલીલ માટે મુલત્વી રાખતા વાદીપક્ષે આંક-૯૩ થી અને પ્રતિવાદી નં.૩/૧ તરફ આંક-૯૪ થી લેખીત દલીલ રજુ થયેલ છે જે રેકર્ડનો ભાગ હોય અત્રે ઉલ્લેખ કરેલ નથી.

(૭) પક્ષકારોના પક્ષનિવેદન રજુ દસ્તાવેજી પુરાવાની વિગતે આ દાવાના ન્યાયીક નિર્ણય હેતુ આંક-૩૧ થી નીચે મુજબના મુદ્દા કાઢવામાં આવેલ છે.

-: મુદ્દા :-

- (૧) શું વાદીઓ પુરવાર કરે છે કે, દાવાવાળી મિલકતમાં ફક્ત વાદીઓનો જ લાગભાગ, હક્ક, હિત, હિસ્સો, માલિકી, કબજો, ભોગવટો સમાયેલ છે?
  - (૨) શું પ્રતિવાદી નં.૩/૧ પુરવાર કરે છે કે, દાવાવાળી મિલકતમાં પ્રતિવાદી નં.૩/૧ ના ભાગ- હિસ્સામાં આશરે ૮૪ ચો.મી.ની જમીન જગ્યાના ભાગ ચાલી આવેલ છે?
  - (૩) શું પ્રતિવાદી નં.૩/૧ પુરવાર કરે છે કે, વાદીના દાવાને સમય મર્યાદાના કાયદાનો બાધ નડે છે?
  - (૪) શું વાદી માંગ્યા મુજબની દાદ મેળવવા હક્કદાર છે?
  - (૫) શું પ્રતિવાદી નં.૩/૧ માંગ્યા મુજબની દાદ મેળવવા હક્કદાર છે?
  - (૬) શું હુકમ તથા હુકમનામું?
- (૮) ઉપરોક્ત આંક-૧૬ થી કાઢેલ મુદ્દા અંગેના અદાલતના નિર્ણયો નીચે મુજબ છે.

મુદ્દા નંબર-૧ નકારમાં,

મુદ્દા નંબર-૨ હકારમાં

મુદ્દા નંબર-૩ નકારમાં

મુદ્દા નંબર-૪ નકારમાં

મુદ્દા નંબર-૫ હકારમાં

મુદ્દા નંબર-૬ આખરી હુકમ મુજબ

(૯) મુદાના નિર્ણય અંગેના કારણોની ચર્ચા

મુદાના નિર્ણય અને કારણોની ચર્ચા કરતા પહેલા પક્ષકારો તરફે મૌખિક પુરાવા વંચાણે લેવો જરૂરી બને છે જે નીચે મુજબ છે.

(૧૦) વાદી અનિલભાઈ ગુલાબભાઈ પટેલ આંક-૬૪ થી સોગંદનામા સ્વરૂપની સરતપાસમાં દાવા અરજીની હકીકતોનું સંપુર્ણ પણે પુનરાવર્તન કરેલ છે અને વાદી તરફે રજુ દસ્તાવેજી પુરાવો રીફર કરેલ છે. વાદીની પ્રતિવાદી નં.૩/૧ તરફે થયેલ ઉલટતપાસમાં જણાવે છે કે, તેમનો જન્મ ૧૯૬૯ માં થયેલો. છનાભાઈ લખાભાઈનું અવસાન ક્યારે થયેલ તેની તેમને ખબર નથી. રણછોડભાઈ લખાભાઈનું અવસાન તા. ૦૨/૦૨/૧૯૯૪ ના રોજ થયેલ હોવાનું નિશાની ૧૭/૭ થી રજુ વારસાઈ નોંધમાં

જણાવેલ છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, ફેરફાર નોંધમાં છનાભાઈ લખાભાઈની મરણ તા.૦૨/૦૨/૧૯૯૨ દર્શાવેલ છે. એ વાતનો પણ સ્વીકાર કરેલ છે કે, ફેરફાર નોંધ નં.૨૭૦૫ માં નાનીબેન લખાભાઈ નીછાભાઈની વિધવાના વારસદારોના નામ દર્શાવેલ છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, નોંધ નં.૨૭૦૫ સામે તેમણે આપેલ વાંધા નામંજુર કરેલ અને નોંધ પ્રમાણિત કરેલી. વધુમાં એ વાતનો પણ સ્વીકાર કરેલ છે કે, દાવાવાળી જમીનમાં બાઈ નાનીબેન તે લખાભાઈની વિધવા અને રણછોડભાઈ લખાભાઈ, ગુલાબભાઈ લખાભાઈ, શનાભાઈ લખાભાઈનો સહીચારો કબજો હતો તેમજ એ વાતનો પણ સ્વીકાર કરેલ છે કે, ગુલાબભાઈ લખાભાઈનો ૧/૩ હિસ્સો હતો. વધુમાં તે જણાવે છે કે, છનાભાઈ અને રણછોડભાઈએ તેમનો હિસ્સો ગુલાબભાઈ લખાભાઈને કઈ તારીખે વેચાણ આપેલો તે તેઓ કહી શકે નહીં અને આંક-૬૪ ના લખાણમાં કોઈ તારીખ કે વર્ષ જણાવેલ નથી. એ વાતનો પણ સ્વીકાર કરેલ છે કે, આ લખાણમાં કોઈ સ્ટેમ્પ પણ કરવામાં આવેલ નથી તેમજ કોઈ સાક્ષીઓની સહી પણ નથી કે નોટરી સ્ટ્રસ્ટર્ડ પણ કરાવેલ નથી. વધુમાં જણાવે છે કે, " તેમના પિતા દાવાવાળી જમીન ખરીદ કરી તે અંગેનો કોઈ વેચાણ દસ્તાવેજ સબ રજીસ્ટ્રાર કચેરીએ નોંધાવેલ નથી તેમજ તેમના પિતાએ રણછોડભાઈ છનાભાઈ પર દાવાવાળી જમીનનો રજીસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરવા માટે કોઈ કેસ પણ કરેલ નથી. " તેમજ તેઓએ રણછોડભાઈ અને છનાભાઈને દાવાવાળી જમીનનો દસ્તાવેજ કરી આપવા અંગે કોઈ લેખિત નોટીસ આપેલ નથી કે કોઈ કેસ પણ કરેલ નથી. વધુમાં એ વાતનો પણ સ્વીકાર કરે છે કે, રણછોડભાઈ અને છનાભાઈ તેમના પિતાની તરફેણમાં હકક જતો કર્યો હોય તેવું કોઈ લખાણ કરી આપેલ નથી. એ વાતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, "દાવાવાળી જમીનમાં આ કામના તમામ પ્રતિવાદીઓનો ભાગ હિસ્સો નથી તેવો કોઈ લેખિત આધાર તેમની પાસે નથી. " એ વાતનો પણ સ્વીકાર કરે છે કે, દાવાવાળી જમીનમાં પ્રતિવાદીના નામ વારસાઈ નોંધથી દાખલ થયેલ તે નોંધ ખોટી હોય તેવો કોઈ કોર્ટનો હુકમ તેમની પાસે નથી. આંક- ૪૫ અને ૪૬ થી રજુ દાવાવાળી જમીનના ૭-૧૨ ના ઉતારા જોઈ વાદી એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, તેમાં વાદી અને પ્રતિવાદી તમામના નામો ચાલી આવેલ છે. વધુમાં એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, દાવાવાળી જમીન કુલ ૧૫૧૮ ચો.મી. છે. આ બાદ ડીનાઈલ સ્વરૂપની ઉલટતપાસ થયેલ છે.

(૧૧) વાદીપક્ષે સાહેદ છનગભાઈ રવજીભાઈ પટેલ આંક-૬૭ થી સોગંદનામા સ્વરૂપની સરતપાસમાં જણાવે છે કે, તેઓ વાદી પ્રતિવાદીને ઓળખે છે અને આ બધા તેમના કુટુંબિઓ થાય છે. દાવાવાળી મિલકતથી તેઓ વાકેફ છે. જે નાનીબેન લખાભાઈના નામે હતી અને તેમના અવસાન બાદ વારસાઈ હકકે તેમના ત્રણ પુત્રો રણછોડભાઈ, ગુલાબભાઈ, છનાભાઈ નાઓની સંયુક્તપણે આવેલ હતી અને રણછોડભાઈ અને છનાભાઈનાઓએ પોતાનો હકક, હિસ્સો રૂ.૩૦૦૦/- રોકડામાં ગુલાબભાઈનાઓને ગામના પાંચ માણસોને પંચોની હાજરીમાં ગુજરાતી શાળાની બાજુમાં પંચાયત કચેરીમાં પોતાનો હિસ્સો આપી દીધેલો. આ વખતે તેઓ પણ ત્યાં હાજર હતા. આ વખતે ત્યાં એક લખાણ પણ રજીસ્ટર્ડ કરવામાં આવેલ અને તેના ઉપર આ રણછોડભાઈ લખાભાઈ તથા છનાભાઈ લખાભાઈનાઓએ સહીઓ કરેલી અને ત્યારથી આ ગુલાબભાઈ દાવાવાળી મિલકતના એકલા સ્વતંત્ર માલિક કબજેદાર બનેલા. આ હકીકત આશરે ૧૯૮૧-૮૯ના વર્ષની છે. સાહેદ ૩/૧ ની પ્રતિવાદીના

વિ.વ.શ્રી ધવારા કરેલ ઉલટતપાસમાં તેઓ નવ ચોપડી ભણેલા છે. તેમનો જન્મ તા. ૧૪-૮-૧૯૪૪ના રોજ થયેલો છે. ગુલાબભાઈનું અવસાન ૧૯૫૧ માં થયેલું. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, નાનીબેનના આવસાન પછી દાવાવાળી જમીનમાં તેમના ત્રણે સંતાનોનો એક સરખો હિસ્સો સમાયેલો છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, દાવાવાળી જમીન ગુલાબભાઈ, રણછોડભાઈ છનાભાઈના વારસોના નામ દાખલ થયેલા છે. આ બાદ ડીનાઈલ સ્વરૂપની ઉલટતપાસ થયેલ છે.

(૧૨) પ્રતિવાદી ૩/૧ જગદીશભાઈ મોહનભાઈ પટેલ આંક-૭૯ થી સોંગદનામા સ્વરૂપની સરતપાસમાં તેમના લેખિત જવાબની હકીકતોને વળગી રહેતી હકીકતો જણાવેલ હોય, પુનરાવર્તન ટાળવાના હેતુથી અત્રે ઉલ્લેખ કરેલ નથી. વાદીપક્ષે થયેલ ઉલટતપાસમાં તેઓ એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, બાઈ નાની લખા અને તેમના ત્રણ સંતાનો પૈકી સૌથી પહેલા બાઈ નાનીનું અવસાન થયેલું. બાઈ નાનીના અવસાન બાદ રણછોડ લખા, છના લખા અને ગુલાબ લખા આ ત્રણ જણના નામ દાવાવાળી મિલકતમાં ચાલી આવેલ . બાઈ નાનીનું અવસાન આશરે ક્યારે થયેલ તે મને ખબર નથી. બાઈ નાનીનો મરણનો કોઈ પુરાવો તેઓની પાસે નથી. વાદીઓ દાવાવાળી મિલકતનો હાલનો દાવો થયા બાદથી દાવાવાળી મિલકતનો કબજો ધરાવે છે.

સવાલ-દાવાવાળી જમીનનું ખેતીનું મહેસુલ કોણ ભરતુ હતુ?

જવાબ-અમે પણ ભરેલ છે.

એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે ખેતીની જમીનનું મહેસુલ ભરેલનો કોઈ પુરાવો રજુ કરેલ નથી. એ વાતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે વ્યક્તી મહેસુલ ભરે તે અંગેની નોંધ મહેસુલ પહોચમા થાય છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, તેઓ દાવાવાળી જમીનમાં ખેતી કરતા હતા તે અંગેનો કોઈ આધાર પુરાવો રજુ કરેલ નથી. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, જો છના લખા અને રણછોડ લખાએ પોતાનો હકકહીસ્સો ગુલાબ લખાની તરફેણમાં જતો કરેલ હોય તો તેઓનો દાવાવાળી મિલકતમાં કોઈ હકક હિસ્સો રહેતો નથી. સાહેદ જણાવે છે કે તેવું કંઈ બનેલ નથી. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે આજથી ચાલીસ વર્ષ પહેલા તેઓની ઉંમર દશ વર્ષની હતી. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે ચાલીસ વર્ષ પહેલા કોઈ વ્યવહાર થયેલ હોય તો તેની તેઓને સમજ ન મળે. સાહેદ જણાવે છે કે તેઓના વડીલો તરફથી તેઓને જાણ થયેલ છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, રણછોડ લખાનું અવસાન સન ૧૯૯૪માં અને છના લખાનું અવસાન સન ૧૯૯૨ માં થયેલ. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, સન ૧૯૯૨ થી લઈ સન ૨૦૧૫ સુધી રણછોડ લખા તથા છના લખાના વારસોનું વારસાઈ નોંધ અંગેની કોઈ નોંધ દાખલ થયેલ નથી. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે નોંધ નં.૨૭૦૫ અને નોંધ નં.૨૮૧૦ ની કાર્યવાહી તેઓએ કરાવેલ. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, તેઓ રણછોડ લખાના પુત્રીના પુત્ર થાવ છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, રણછોડ લખા કે છના લખાના વારસોએ વાદીઓને આજદિન સુધી કોઈ નોટીસ આપેલ નથી. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, વાદીઓ દાવાવાળી મિલકતમાં ખેતી કરતા રણછોડ લખા તથા છના લખાના વારસોએ ક્યારે વાદીને અટકાવેલ નથી. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, દાવાવાળી તમામ પ્રતિવાદીની નોટીસો તેઓએ સ્વીકાર કરેલ હતી અને તેની તેઓએ તમામ પ્રતિવાદીને જાણ કરેલ હતી. એ વાતની તેઓને ખબર નથી કે બાઈ નાનીની વારસાઈ અંગેની નોટીસો વાદીઓને આપવામાં આવેલ નથી. સાહેદ જણાવે છે કે રેવન્યુ

ડીપાર્ટમેન્ટ ખબર. તેઓ જમીન લે વેચનુ કામકાજ કરે છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે તેઓ જમીન લે વેચનુ કામકાજ કરે છે એટલે તેઓને અવાર નવાર મામલદાર ઓફીસ અને કોર્ટમાં આવવાનુ થાય છે. તેઓ પંદર એક વર્ષથી કામકાજ કરે છે. તેઓને લેન્ડ રેવન્યુ કાર્યવાહીની થોડી ઘણી સમજ છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, વારસાઈ માટે કોઈ મરણ ગયેલ હોય તો મરણનોધના દાખલાની જરૂર પડે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, તેઓએ જે વારસાઈ નોધ કરાવેલ છે તેમા અમુક વ્યક્તીઓના મરણ નોધના દાખલા રજુ કરેલ ન હતા. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, મરણ નોધનો દાખલો ન હોય તો તે મેળવવાની કાર્યવાહી કોર્ટમાં કરવી પડે. તેઓને આંક-૬૧ થી રજુ રજીસ્ટર બતાવતા તે જોઈને કહે છે કે આ વિશે તેઓન કંઈ ખબર નથી તે તેઓએ ક્યારે જોયુ નથી. એ વાતની તેઓને ખબર નથી કે, આંક-૬૧ નુ રજીસ્ટર તે રણછોડ લખા, છના લખા અને ગુલાબ લખાનાઓના પરિવારનુ જે વહેવાર ચાલતો તે અંગેના હીસાબોનુ રજીસ્ટર છે. તેઓ તેઓના નાનાની સહી ઓળખતા નથી.

સવાલ- આંક-૬૧ ના રજીસ્ટરમાં દાવાવાળી મિલકત છના લખા અને રણછોડ લખાનાઓએ ગુલાબ લખાને પોતાનો હિસ્સો રૂ.૩૦૦૦ મા વેચાણ આપેલ નો ઉલ્લેખ કરેલ છે?

જવાલ- હા તેવો ઉલ્લેખ કરેલ છે પરંતુ તે વિશે મને કંઈ ખબર નથી.

એ વાત ખરી છે કે આંક-૬૧ ના રજીસ્ટરમાં વેચાણ લેનાર તરીકે ગુલાબ લખાની સહી છે અને વેચાણ આપનાર તરીકે રણછોડ લખા અને છના લખાની સહી છે.

એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, આ આંક-૬૧ ના લખાણમાં બાઈ નાનીએ છીનમ ગામમાં મકાન ખરીદ કરેલ તેનુ પણ ઉલ્લેખ કરેલ છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે, બાઈ નાનીએ જે મકાન ખરીદ કરેલનુ દર્શાવે છે તે મકાનમાં તેઓ રહે છે. સાહેદ જણાવે છે કે તેઓએ વેચાણ લીધેલ છે. સદરહુ મકાન તેઓએ ગુલાબભાઈના દિકરા જગદીશભાઈ પાસેથી વેચાણ રાખેલ હતુ. તેઓ છગન રવજીને ઓળખે છે તેમને તેઓની સાથે સારા સંબંધ છે. છગન રવજી તેઓના મામા થાય છે અને તે વાદી અને પ્રતિવાદીઓના કુટુંબી છે. એ વાતનો સ્વીકાર કરે છે કે છગનભાઈની ઉંમર હાલમા ૭૦-૭૫ વર્ષ જેટલી છે. એ વાતની તેઓને ખબર નથી કે તેમના કુટુંબમાં થયેલ વહેવારની છગનભાઈને જાણમાં હોય.

પુરાવાનુ વિશ્લેષણ અને મુલ્યાંકન

(૧૩) ઉપરોક્ત પક્ષકારો તરફે રજુ મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવો અને પક્ષકારોના પક્ષનિવેદન તથા પક્ષકારોના વિ.વ.શ્રીઓની દલીલ ધ્યાને લેતા, દાવા અરજીના પેરા-૨ માં વર્ણવેલ દાવાવાળી મિલકત તે બાય નાની લખાણના વારસદારો (૧) રણછોડભાઈ લખાભાઈ, ગુલાબભાઈ લખાભાઈ તથા છનાભાઈ લખાભાઈનાઓની સંયુક્ત માલિકી કબજા ભોગવટાની ચાલી આવેલ અને આ ત્રણેય સગા ભાઈઓ થતા હતા. રણછોડભાઈ લખાભાઈ તે પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩ ના પિતા થાય છે જ્યારે કે ગુલાબભાઈ લખાભાઈ વાદીઓના પિતા થાય છે. પ્રતિવાદી નં.૩ કમુબેન ઉર્ફે કમળાબેન રણછોડભાઈ પટેલનું તા. ૧૬/૮/૧૫ ના રોજ છીણમ મુકામે અવસાન થતા દાવાવાળી મિલકતમાં વારસાઈ નોંધ નં. ૨૮૧૦ તા. ૧૪/૦૯/૧૫ ના રોજ રેવન્યુ દફતરે દાખલ થયેલ જે નોંધ સામે વાદીઓ ધવારા વાંધા રજુ કરેલા. જે આર.ટી.એસ.કેસ નં.૯૭/૧૫ થી મામલતદારશ્રી જલાલપોરનાઓ ધવારા કાર્યવાહી કરવામાં આવેલ હોવાની હકીકત પક્ષકારો વચ્ચે બિનતકરારી હોવાનુ રેકડ ઉપર રજુ

થયેલ છે.

(૧૪) મુદા નં.૧ પરત્વે દાવાવાળી મિલકતમાં ફક્ત વાદીઓનો જ લાગભાગ, હક્ક, હિત, હિસ્સો, માલિકી, કબજો, ભોગવટો સમાયેલ હોવાનું વાદીપક્ષે સાબીત કરવાનું છે. વાદી દાવા અરજી તથા મૌખિક પુરાવાની સરતપાસમાં દાવાવાળી મિલકત તેઓના એકલા માલિકી કબજા ભોગવટાની ચાલી આવેલ હોવાના કથનો કરેલ છે પરંતુ વાદીની ઉલટ તપાસમાં દાવાવાળી મિલકત વાદી-પ્રતિવાદીઓના નામે ચાલતી હોવાનું અને રણછોડભાઈ અને છનાભાઈએ તેમના પિતાની તરફેણમાં હક્ક જતો કર્યો હોય તેવું કોઈ લખાણ કરી આપેલ ન હોવાનું તેમજ દાવાવાળી જમીનમાં આ કામના તમામ પ્રતિવાદીઓનો ભાગ હિસ્સો નથી તેવો કોઈ લેખિત આધાર તેમની પાસે ન હોવાનું સ્વીકાર કરે છે. વાદીપક્ષે આંક- ૪૫ અને ૪૬ થી રજુ દાવાવાળી જમીનના ગામ નમુના ૭/૧૨ ના ઉતારાની પ્રમાણિત નકલ મુજબ દાવાવાળી મિલકત વાદી અને પ્રતિવાદીઓ ના સંયુક્ત કબજા હક્કે રેવન્યુ રેકર્ડમાં ચાલી આવેલ હોવાનું દર્શાવેલ છે. આમ ઉપરોક્ત મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવાથી દાવાવાળી જમીન વાદી-પ્રતિવાદીઓની સંયુક્ત માલિકીની ચાલી આવેલ હોવાનું રજુ થયેલ છે.

(૧૫) વાદીના દાવા કથનો મુજબ આંક-૬૧ ના દસ્તાવેજથી વાદીએ દાવાવાળી મિલકતમાં રણછોડભાઈ તથા છનાભાઈનો હિસ્સો વાદીના પિતા ગુલાબભાઈ લખાભાઈએ રૂ.૩૦૦૦/- માં અંદાજિત ૪૦ વર્ષ અગાઉ વેચાણ રાખેલ અને ત્યારથી વાદી એકલા માલિક કબજેદાર બનેલ છે. આ પરત્વે વાદીપક્ષે આંક-૬૧ થી એક ચોપડો અસલ રજુ થયેલ છે જે ધ્યાને લેતા સદરહુ ચોપડાના કોઈ પાન નંબર આપવામાં આવેલ નથી અને પ્રથમ ૧ થી ૧૧ પાન ઉપર આવક-જાવક ખર્ચનો હિસાબ લખવામાં આવેલ છે અને ત્યારબાદ લાલ કલરની શાહીવાળી પેનથી ઘર વેચાણ ખતનું ટાઈટલ માળી લખાણ લખવામાં આવેલ છે જે એક પાનની આગળ પાછળ અને બીજા એક પાન આમ કુલ બે પાન ઉપર લખાયેલ છે જે પછી પાછળના પાન ઉપર વેચાણ જમીન ટાઈટલ હેઠળ જેમા ઉપરોક્ત દાવાવાળી જમીન રણછોડભાઈ લખાભાઈ તથા ઘનાભાઈ લખાભાઈએ ગુલાબભાઈ લખાભાઈ પાસેથી રૂ.૩૦૦૦ લઈ ને વેચાણ આપેલ હોવાનું લખાણ કરી તેમા નિચે ઉપરોક્ત ત્રણેયની સહી હોવાનું દર્શાવેલ છે. સદરહુ દસ્તાવેજમાં કોઈ તારીખ નથી કે તેમા કોઈ સાક્ષીઓની સહી નથી તેમજ લખાણ એક ચોપડામાં લખવામાં આવેલ છે આ અંગે કોઈ સ્ટેમ્પનો પણ ઉપયોગ થયેલ નથી કે તે રજીસ્ટર કરાવેલ નથી. પ્રતિવાદીપક્ષે કહેવાતો કોઈ દસ્તાવેજ થયેલ ન હોવાની તકરાર છે ત્યારે આંક-૬૪ ના દસ્તાવેજની કાયદેસરતા નક્કી કરવા અંગે કાયદાકીય જોગવાઈ ધ્યાને લેતા, નોંધણી અધીનિયમ ૧૯૦૮ ની કલમ-૧૭(૧એ) અને મિલકત હસ્તાતર ધારાની કલમ-૫૪ અત્રે વંચાણે લેવી જરૂરી બને છે, જે નિચે મુજબ છે.

THE REGISTRATION ACT, 1908

Sec.17. Documents of which registration is compulsory.—

(1) The following documents shall be registered, if the property to which they relate is situate in a district in which, and if they have been executed on or after the date on which, Act No. XVI of 1864, or the Indian Registration Act, 1866, or the Indian Registration Act, 1871, or the Indian Registration Act, 1877, or this Act came or comes into force, namely:—

(a) instruments of gift of immovable property;

(b) other non-testamentary instruments which purport or operate to create, declare, assign, limit or extinguish, whether in present or in future, any right, title or interest, whether vested or contingent, of the value of one hundred rupees and upwards, to or in immovable property;

(c) non-testamentary instruments which acknowledge the receipt or payment of any consideration on account of the creation, declaration, assignment, limitation or extinction of any such right, title or interest; and

(d) leases of immovable property from year to year, or for any term exceeding one year, or reserving a yearly rent; 1

[(e) non-testamentary instruments transferring or assigning any decree or order of a Court or any award when such decree or order or award purports or operates to create, declare, assign, limit or extinguish, whether in present or in future, any right, title or interest, whether vested or contingent, of the value of one hundred rupees and upwards, to or in immovable property:]

THE TRANSFER OF PROPERTY ACT, 1882

Sec-54.

“Sale” defined.—“Sale” is a transfer of ownership in exchange for a price paid or promised or part-paid and part-promised.

Sale how made.—Such transfer, in the case of tangible immoveable property of the value of one hundred rupees and upwards, or in the case of a reversion or other intangible thing, can be made only by a registered instrument.

In the case of tangible immoveable property of a value less than one hundred rupees, such transfer may be made either by a registered instrument or by delivery of the property.

Delivery of tangible immoveable property takes place when the seller places the buyer, or such person as he directs, in possession of the property.

(૧૬) ઉપરોક્ત કાયદાકીય જોગવાઈ ધ્યાને લેતા રૂ.૧૦૦ થી વધુની કિંમતનું સ્થાવર મિલકતનું વેચાણ તે ફરજિયાત પાલો નોંધણી પાત્ર છે. હાલના દાવામાં આંક-૬૪ ના દસ્તાવેજથી વાદીએ દાવાવાળી મિલકતમાં રણછોડભાઈ તથા છનાભાઈનો હીસ્સો વાદીના પિતા ગુલાબભાઈ લખાભાઈએ રૂ.૩૦૦૦/- માં વેચાણ રાખેલ અને ત્યારથી વાદી એકલા માલિક કબજેદાર બનેલ હોવાનું અને તેમા પ્રતિવાદીનો કોઈ હક્ક હીસ્સો ન હોવાનો દાવો કરે છે. આંક-૬૪ નો દસ્તાવેજ તે ઉપરોક્ત કાયદાકીય જોગવાઈ મુજબ ફરજિયાત પાલો નોંધણી થવા પાત્ર દસ્તાવેજ છે પરંતુ તે દસ્તાવેજ નોંધણી થયેલ નથી. ફરજિયાત નોંધણી પાત્ર દસ્તાવેજ નોંધણી થયેલ ન હોય ત્યારે તેના આધારે કોઈ હક્ક અધિકાર મળવા પાત્ર છે કે કેમ તે પરત્વે પરત્વે નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના SHAKEEL AHMED VERSUS SYED AKHLAQ HUSSAIN CIVIL APPEAL NO.1598 OF 2023 ના કેસમાં તારીખ ૦૧/૧૧/૨૦૨૩ ના રોજનો ચુકાદો વંચાણે લેતા સદરહુ ચુકાદાના પેરા.૧૦ થી ૧૨ માં નિચે મુજબ ઠરાવેલ છે.

10 Having considered the submissions at the outset, it is to be emphasized that irrespective of what was decided in the case of Suraj Lamps and Industries(supra) the fact remains that no title could be transferred with respect to immovable properties on the basis of an unregistered Agreement to Sell or on the basis of an unregistered General Power of Attorney. The Registration Act, 1908 clearly provides that a document which requires compulsory registration under the Act, would not confer any right, much less a legally enforceable right to approach a Court of Law on its basis. Even if these documents i.e. the Agreement to Sell and the Power of Attorney were registered, still it

could not be said that the respondent would have acquired title over the property in question. At best, on the basis of the registered agreement to sell, he could have claimed relief of specific performance in appropriate proceedings. In this regard, reference may be made to sections 17 and 49 of the Registration Act and section 54 of the Transfer of Property Act, 1882.

11. Law is well settled that no right, title or interest in immovable property can be conferred without a registered document. Even the judgment of this Court in the case of Suraj Lamps & Industries (supra) lays down the same proposition. Reference may also be made to the following judgments of this Court:

- (i). Ameer Minhaj Vs. Deirdre Elizabeth (Wright) Issar and Others²
- (ii). Balram Singh Vs. Kelo Devi³
- (iii). M/S Paul Rubber Industries Private Limited Vs. Amit Chand Mitra & Anr.⁴

12. The embargo put on registration of documents would not override the statutory provision so as to confer title on the basis of unregistered documents with respect to immovable property. Once this is the settled position, the respondent could not have maintained the suit for possession and mesne profits against the appellant, who was admittedly in possession of the property in question whether as an owner or a licensee.

(૧૭) ઉપરોક્ત નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતમાં ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત સિધ્ધાત ફરજિયાત નોંધણી પાત્ર દસ્તાવેજ નોંધણી થયેલ ન હોય તો તે આધારે કોઈ હકક, હિત અધિકાર મળવા પાત્ર નથી અને હાલના કેસમાં આંક-૬૧ નો દસ્તાવેજ તે ઉપરોક્ત કાયદાકીય જોગવાઈ મુજબ ફરજિયાત પાત્ર નોંધણી પાત્ર દસ્તાવેજ છે પરંતુ તે નોંધણી થયેલ નથી ત્યારે ઉપરોક્ત ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત સિધ્ધાત મુજબ આંક-૬૧ ના દસ્તાવેજ આધારે વાદીને કોઈ હકક, અધિકાર મળવા પાત્ર નથી.

(૧૮) વધુમાં આંક-૬૧ નો દસ્તાવેજને પુરાવામાં ગ્રાહ્ય રાખવા અંગેની પ્રતિવાદીપક્ષની તકરાર ચાલુ રાખી ટેન્ડેટીવ(કામચલાઉ) આંક આપવામાં આવેલ હતો અને જે હકીકતે આંક-૬૧ ના દસ્તાવેજ પુરાવામાં ગ્રાહ્ય રાખવા પાત્ર છે કે કેમ તે નક્કી કરવાનું રહે છે. પ્રતિવાદીપક્ષની તકરાર મુજબ આંક-૬૧ વાળા કહેવાતા વેચાણ કરાર ઉપર કોઈ સ્ટેમ્પ લગાડેલ ન હોવાથી કાયદા અન્વયે સ્ટેમ્પ ડ્યુટી વગરના વેચાણ દસ્તાવેજ પુરાવામાં ગ્રાહ્ય નથી. વાદીના દાવા મુજબ કહેવાતા આંક-૬૧ ના વેચાણ દસ્તાવેજ અથવા તો વેચાણ અંગેનો કરાર માં સ્ટેમ્પ ચોઢવો જરૂરી હતો કે કેમ તે પરત્વે ઈન્ડિયન સ્ટેમ્પ એક્ટ-૧૮૯૯ ની ના શિડ્યુલ-૧ ના અનુક્રમ નં.૨૩ અને ૨૩-એમા ઉલ્લેખીત સ્થાવર મિલકતના માલીકી તબદીલી(Conveyance) લેખ ઉપર નક્કી કરેલ દરે સ્ટેમ્પ લગાડવો ફરજિયાત છે. ઉપરોક્ત કાયદાકીય જોગવાઈ પરત્વે હાલમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે BIDYUT SARKAR & ANR. VERSUS KANCHILALA PAL (DEAD) THROUGH LR.s. & ANS CIVIL APPEAL NO.10509-10510 OF 2013, Reported in 2024 LiveLaw(SC)723 ના કેસના ચુકાદાના પેરા.૨૨ થી ૨૭ અને ૨૯ માં નિચે મુજબ ઠરાવેલ છે.

22. Section 36 of the Stamp Act provides for admissibility of an instrument not being questioned if the same had been admitted in evidence on the ground that it is not duly stamped except as provided under section 61 of the Stamp Act. In the present case, the instrument in question was admitted subject to objection as noted in the deposition of the plaintiff (PW-1) and recorded in the order sheet of the Trial Court dated

07.03.2003. As such section 36 of the Stamp Act will not come to the rescue of the plaintiff.

23. Section 40 of the Stamp Act gives power to the Collector to stamp such instruments which have been impounded. The Collector will determine the proper duty payable on such instrument along with penalty as provided in clause (b) of section 41.

24. Section 42 of the Stamp Act provides that when duty and penalty, if any, leviable in respect of any instrument has been paid under sections 35, 40 or 41 upon endorsement by the Collector that such duty has been paid, instrument shall thereupon be admissible in evidence.

25. In the present case, the agreement to sell dated 29.03.1999 was found by the Trial Court to be insufficiently stamped. Consequently, the matter was referred to the Collector for determination of proper stamp duty and any applicable penalty. As per the provisions of Section 42 of the Stamp Act, such a document can only become admissible in evidence after deficiency in stamp duty and the penalty, if any, have been assessed by the Collector, and the requisite amounts have been paid. Once the deficiency and penalty are cleared, the Collector is required to certify the document by endorsement, indicating that the required duty and penalty have been paid. Only upon such certification can the document be admitted into evidence and acted upon legally.

26. Despite the Trial Court's referral of the matter to the Collector, no determination regarding the deficiency in stamp duty or penalty was made by the Collector under Section 40 of the Stamp Act. As a result, the document remains inadmissible in evidence under the express bar imposed by Section 35 of the Stamp Act. Failure to resolve the deficiency in stamp duty prevents the document from being considered as admissible and valid in evidence. Therefore, until the necessary stamp duty and penalty are duly paid and endorsed by the Collector, the instrument remains legally barred from being admitted in evidence.

27. The argument advanced on behalf of the plaintiff-respondent no.1 is that he would be entitled to get benefit of section 36 of the Stamp Act as the document had been exhibited and admitted in evidence, holds no ground in as much as the document was found to be insufficiently stamped and was marked as exhibit with objection and that objection having not been removed or cured, no benefit of section 36 of the Stamp Act could be extended to the plaintiff-respondent no.1.

29. The Trial Court had placed reliance upon the aforesaid two judgments and had also extracted the relevant part from the said judgments. The facts in the 1978 case of Ram Rattan (dead) by L.Rs.(supra) were quite similar wherein an instrument had been exhibited with objection but therein also the said objection had not been removed or cured. This Court held that such an instrument would not be admissible in evidence and section 36 of the Stamp Act would not be attracted. The relevant paras of this judgement are reproduced below:

“6.....

7.....”

Therefore, stricto sensu the instrument is not admissible in evidence. Mr Desai, however, wanted us to refer the instrument to the authority competent to adjudicate the requisite stamp duty payable on the instrument and then recover the duty and penalty which the party who tendered the instrument in evidence is in any event bound to pay and, therefore, on this account it was said that the document should not be excluded from evidence. The duty and the penalty has to be paid when the document is tendered in evidence and an objection is raised. The difficulty in this case arises from the fact that the learned trial Judge declined to decide the objection on merits and then sought refuge under Section 36. The plaintiff was, therefore, unable to pay the deficit duty and penalty which when paid subject to all just exceptions, the document has to be admitted in evidence. In this background while holding that the document Ext. I would be inadmissible in evidence as it is not duly stamped, we would not decline to take it into consideration because the trial court is bound to impound the document and deal with it

according to law.”

(૧૯) ઉપરોક્ત ચુકાદા વાળા કેસમા નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્પષ્ટ રીતે પ્રસ્થાપિત કરેલ છે કે ફરજિયાત સ્ટેમ્પ લગાડવો જરૂરી હોય તેવા દસ્તાવેજ ઉપર સ્ટેમ્પ લગાડવામાં આવેલ ન હોય તો કલમ-૩૫ અન્વયે તે દસ્તાવેજ પુરાવામાં સ્વીકાર્ય નથી સીવાય કે તે દસ્તાવેજ ઇમ્પાઉન્ડ કરી સંબંધીત કલેક્ટર તરફ મોકલી, કલેક્ટર ધ્વારા નક્કી થયેલ સ્ટેમ્પ ડ્યુટી અને પેનલ્ટી ભરપાઈ થયેલ હોય, દસ્તાવેજ પર અપુરતો સ્ટેમ્પ હોવાનો વાંધો રજુ થયા બાદ પણ તે વાંધા દુર કરવામાં આવેલ ન હોય ત્યારે સ્ટેમ્પ એક્ટ કલમ-૩૬ અન્વયેનો લાભ દસ્તાવેજ રજુ કરનારને મળી શકે નહીં. હાલના કેસમાં પણ આંક-૬૧ ના વેચાણખત લખાણ કે જે ફરજિયાત નક્કી કરેલ દરે સ્ટેમ્પ લગાડવાનો રહે છે જે લગાડેલ ન હતો અને તે અંગે વાંધા રજુ થયા બાદ પણ તેવા સ્ટેમ્પ ભરપાઈ કરવા અંગે વાદીપક્ષે કોઈ પ્રયત્ન કરેલ નથી. વાદીપક્ષની દલીલ છે કે આંક-૬૧ નો દસ્તાવેજ તે કૌટુંબીક વ્યવસ્થા, વેચાણ વ્યવહારનો દસ્તાવેજ છે અને જેથી નોંધણી થવો ફરજિયાત નથી. વાદીના દાવા અરજમા દાવાવાળી મિલકત ૪૦ વર્ષ ઉપરાંત વેચાણ લીધેલ હોવાના કથનો છે પરંતુ કયાય કૌટુંબીક વહેંચણી શબ્દનો ઉલ્લેખ નથી, એટલુજ નહીં પરંતુ દાવા અરજી અને આંક-૬૧ ના લખાણમાં દાવાવાળી મિલકત રૂ.૩૦૦૦/- ના અવેજમાં ખરીદ કરેલ હોવાના સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરેલ છે અને તે રીતે આંક-૬૧નો દસ્તાવેજ તે કૌટુંબીક વહેંચણીનો દસ્તાવેજ હોવાની વાદીની દલીલ સાથે આ અદાલત સંમત નથી.

(૨૦) આમ ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈ તથા સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંત રૂ.૧૦૦ થી વધુ કિંમતના સ્થાવર મિલકતની તબદીલીના લેખ તે ફરજિયાત યોગ્ય સ્ટેમ્પ ઉપર નોંધણી થવા જરૂરી છે, આંક-૬૧ ના દસ્તાવેજ પર કોઈ સ્ટેમ્પ નથી કે તે નોંધાયેલ નથી કે તે દસ્તાવેજ થયા અંગેની કોઈ તારીખ નથી ત્યારે સદરહુ દસ્તાવેજન કહેવાતા દાવા અરજીમાં જણાવે વેચાણ વ્યવહારના પુરાવા તરીકે પુરાવામાં ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં. આંક-૬૧ ના દસ્તાવેજથી વાદીને દાવાવાળી મિલકતના કોઈ હક્ક, હિત અધિકારી પ્રાપ્ત થતા નથી અને તે રીતે વાદીએ દાવાવાળી મિલકતમાં રણછોડભાઈ તથા છનાભાઈનો હિસ્સો વાદીના પિતા ગુલાબભાઈ લખાણએ રૂ.૩૦૦૦/- માં વેચાણ રાખેલ અને ત્યારથી વાદી એકલા માલીક કબજેદાર બનેલ હોવા અંગેના વાદીના દાવા કથનો સાબીત થતા નથી. વાદીપક્ષે આંક-૪૪ થી આંક-૫૮ સુધી રજુ મહેસુલ તથા શિક્ષણ ઉપકર વેરો ભર્યા અંગેની અસલ પહોંચો તથા આંક-૫૯ અને આંક-૬૦ થી રજુ દાવાવાળી જમીના ગામ નમુના નં.૭/૧૨ તથા ગામ નમુના નં ૮ અ ના ઉતારાની વિગતો ધ્યાને લેતા, દાવાવાળી જમીન તે વાદીઓ અને પ્રતિવાદીઓના સંયુક્ત કબજાભોગટવા માં ચાલી આવેલ હોવાનું અને સંયુક્ત રીતે મહેસુલી વેરો ભરેલ હોવાનું સ્પષ્ટ થાય છે. પ્રતિવાદી નં.૩/૧ તરફે આંક-૮૪ થી રજુ હક્કપત્રક નોંધ નં.૨૮૧૦ થી તા.૧૪/૯/૨૦૧૫ ના રોજ પ્રતિવાદી નં.૩ મરહુમ કમુબેનના વારસોના નામ દાવાવાળી મિલકતમાં દાખલ થયેલ હતા. પ્રતિવાદી નં.૩/૧ તરફે આંક-૮૫ થી રજુ આરટીએસ કેસ નં.૫૭/૨૦૧૫ ના કામે તા.૨૭/૫/૨૦૧૬ ના રોજ મામલતદાર જલાલપોર ધ્વારા જાહેર કરવામા આવેલ હુકમની પ્રમાણીત નકલની વિગતો ધ્યાને લેતા હક્કપત્રક નોંધ નં.૨૮૧૦

દાખલ થવા સામે વાદી નં.૪ ધ્વારા લેવામા આવેલ વાંધો તકરાર નામંજુર કરેલ હતા. સદરહુ વાદી નં.૪ ના વાંધા મામલતદારશ્રી જલારાપોર ધ્વારા નામંજુર કર્યા બાદ વાદીએ તે હુકમ વિરુદ્ધ અપીલ કરેલ હોય તેવી કોઈ હકીકત તથ્ય રજુ નથી. વારસાઈ હકકપત્રક નોધ નં.૨૮૦૫ અને ૨૮૧૦ દાખલ થઈ થઈ ત્યારથી હાલમાં પણ રેવન્યુ રેકડમા અસ્તીત્વ ધરાવે છે. વાદીપક્ષે દાવાવાળી જમીની રજુ મહેસુલી પહોચો તે દાવાવાળી જમીના ગામ નમુના ૭/૧૨ ના કબજેદારો ના સંયુક્ત નામે ભરાયેલ છે તેમજ દાવાવાળી જમીનના રજુ ૭/૧૨ ના ઉતારા મુજબ દાવાવાળી જમીનના વાદીઓ અને પ્રતિવાદીઓ તમામ કબજેદાર તરીકે દર્શાવેલ છે ત્યારે પક્ષકારો તરફે રજુ મૌખિક પુરાવામાં દાવાવાળી મિલકત વાદીઓ ખેડતા આવેલ હોવાથી અને વાદીઓએ દાવાવાળી મિલકતનુ મહેસુલ ભરેલ હોવા અંગેની મહેસુલ પહોચ રજુ કરવા માત્રથી વાદીનો દાવાવાળી જમીનના એકલા માલીક-કબજેદાર હોવાનુ ઠરાવી શકાય નહીં. પ્રતિવાદી નં.૩ નુ નામ દાવાવાળી મિલકતમા તેમના પિતા મરહુમ રણછોડ લખા અને દાદી મરહુમ નાનીબેન લખાભાઈ ની વારસાઈ નોધથી રેવન્યુ રેકડમાં દાખલ થયેલ છે. ભારતીય સમાજ વ્યવસ્થા મુજબ પરણીત સ્ત્રી તેની સાસરીમાં રહેતી હોય છે. હાલના પ્રતિવાદી નં.૩ મરહુમ કમુબેન તે પરણીત હતા અને પ્રતિવાદી નં.૩/૧ અને ૩/૨ તેમના સંતાનો છે આ અંગે પક્ષકારો વચ્ચે તકરાર નથી અને તે રીતે જોવામાં આવે તો પ્રતિવાદી નં.૩ ની તેમના પિયરની દાવાવાળી મિલકત તે તેમના ભાઈ-ભત્રીજા(વાદીઓ)પાસે હોય તે સ્વાભાવીક છે પરંતુ તે માત્રથી પ્રતિવાદી નં.૩ કે તેના વારસો માલીક-કબજેદાર તરીકે રહેલ ન હોવાનુ વાદીપક્ષની દલીલ સાથે આ અદાલત સંમત નથી. દાવાવાળી મિલકતમાં ફક્ત વાદીઓનો જ લાગભાગ,હકક,હિત.હિસ્સો, માલિકી, કબજો, ભોગવટો સમાયેલ હોવાનુ વાદીપક્ષ સાબીત કરી શકેલ નથી તેવુ આ અદાલતનુ માનવુ છે અને જેથી મુદા નં.૧ નકારમાં ઠરાવવામા આવે છે.

(૨૧) મુદ્દા નંબર-૨ ની ચર્ચા

મુદા નં.૨ મુજબ દાવાવાળી મિલકતમા પ્રતિવાદી નં.૩/૧ ના ભાગ-હિસ્સાની ૮૪ મીટર જમીન આવે છે તે સાબીતીનો બોજો પ્રતિવાદી નં.૩/૧ ઉપર રહેલ છે. ઉપરોક્ત મુદા નં.૧ પરત્વેની પુરાવાની ચર્ચામાં દાવાવાળી મિલકત તે વાદીઓ-પ્રતિવાદીઓની સંયુક્તનામે આવેલ હોવાની સાબીત થયેલ છે. વાદીના આંક-૬૪ના મૌખિક પુરાવાની ઉલટ તપાસ તથા પ્રતિવાદી નં.૩/૧ જગદીશભાઈના આંક-૭૯ ના મૌખિક પુરાવાની ઉલટ તપાસમાં રજુ હકીકતો તથા પક્ષકારોના પક્ષનિવેદન તથા દાવાવાળી જમીનનુ રજુ રેવન્યુ રેકડના ઉતારાની પ્રમાણીત નકલ મુજબ એ હકીકત રેકડ ઉપર બીનતકરારી રજુ થયેલ છે કે, દાવાવાળી જમીન તે (૧) રણછોડભાઈ લખાભાઈ (૨) ગુલાબ લખાભાઈ (૩) છનાભાઈ લખાભાઈ (૪) નાનીબેન લખાભાઈ તે લખાભાઈની વિધવાના સંયુક્ત નામે ચાલી આવેલ હતી. ગુલાબભાઈ લખાભાઈ તા.૨૪/૯/૧૯૯૧ ના રોજ અવસાન થતા વારસાઈ હકકપત્રક નોધ નં.૧૬૮૭ થી તા.૨૯/૮/૧૯૯૬ ના રોજથી વાદી નં.૧ થી ૫ ના નામ દાખલ થયેલ.નાનીબેન લખાભાઈ તે લખાભાઈની વિધવા અવસાન થતા વારસાઈ હકકપત્રક નોધ નં.૨૭૦૫ થી બાઈ નાનીના વારસદાર તરીકે તેમના ત્રણ પુત્ર મરહુમ રણછોડભાઈ લખાભાઈ ના વારસ પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩, તથા મરહુમ ગુલાબ લખાભાઈ વારસ વાદી નં.૧ થી ૫ અને મરહુમ છનાભાઈ

લખાભાઈ વારસ તરીકે પ્રતિવાદી નં.૪ થી ૭ ના નામે થયેલ અને તે રીતે વાદીઓ અને પ્રતિવાદીઓના નામ દાવાવાળી ખેતીની જમીનના રેવન્યુ રેકડમાં ચાલી આવેલ છે. સદરહુ દાવાવાળી મિલકતની તેના મુળ સંયુક્ત માલીક કબજેદાર તે મરહુમ રણછોડભાઈ લખાભાઈ, મરહુમ ગુલાબ લખાભાઈ અને મરહુમ છનાભાઈ લખાભાઈના દરેકને સમાન હીસ્સામાં મળવા પાત્ર થાય છે. દાવાવાળી ખેતીની જમીનનું કુલ ક્ષેત્રફળ ૧૫૧૮ ચો.મી છે જેમાંથી મરહુમ રણછોડભાઈ લખાભાઈ, મરહુમ ગુલાબ લખાભાઈ અને મરહુમ છનાભાઈ લખાભાઈ આમ ત્રણ ભાગમાં વિભાજીત કરતા, મરહુમ રણછોડભાઈ લખાભાઈ ના વારસદાર તરીકે પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩ ને સંયુક્ત રીતે ૫૦૬ ચો.મી જમીનનો હીસ્સો મળવા પાત્ર થાય છે. પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩ વચ્ચે ૫૦૬ ચો.મી જમીનના સંયુક્ત હીસ્સા સરખા ભાગે વહેંચણી કરવામાં આવે તો પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩ ને દરેકના ભાગે ૧૬૮.૬૬ ચો.મી જમીનમાં હીસ્સો મળવા પાત્ર થાય છે. પ્રતિવાદી નં.૩ ના વારસો પ્રતિવાદી ૩/૧ અને ૩/૨ બંનેના સંયુક્ત હીસ્સાની ૧૬૮.૬૬ ચો.મી જમીનના બે સરખા હીસ્સામાં વહેંચણી કરતા પ્રતિવાદી ૩/૧ અને ૩/૨ ને દરેકના હીસ્સે ૮૪.૩૩ ચો.મી મળવા પાત્ર થાય છે. આમ ઉપરોક્ત રજુ હકીકતે પ્રતિવાદી નં. ૩/૧ નો દાવાવાળી જમીનમાં ૮૪ ચો.મી. નો હીસ્સો ચાલી આવેલ હોવાનું પ્રતિવાદી નં.૩/૧ સાબીત કરે છે અને જેથી મુદા નં.૨ નો નિર્ણય હકારમાં ઠરાવવામાં આવે છે.

(૨૨) મુદ્દા નંબર-૩ ની ચર્ચા

મુદા નં.૩ અન્વયે વાદીનો દાવાને સમયમર્યાદાનો બાધ હોવાનું સાબીતીનો બોજો પ્રતિવાદી નં.૩/૧ પક્ષે રહેલ છે. પ્રતિવાદી ૩/૧ પક્ષે એવી કોઈ હકીકત રેકડ ઉપર રજુ કરેલ નથી કે જેનાથી વાદીના દાવાને સમયમર્યાદાનો બાધ હોવાનું સાબીત થતું હોય જેથી મુદા નં.૩ સાબીત થયેલ નથી તેવું આ અદાલતનું માનવું હોય મુદા નં.૩ નકારમાં ઠરાવવામાં આવે છે.

(૨૩) મુદ્દા નંબર- ની ચર્ચા

મુદા નં.૪ વાદીએ દાવા અરજીમાં માંગેલ દાદ વાદી મેળવવા હકકદાર છે કેમ તે અંગેનો છે. વાદીની દાવા અરજીના પેરા-૯માં દાદ નં.૧ તે દાવાવાળી મિલકતમાં વાદીઓનો જ એકલાનો હકક,હિત,માલીકી કબજો ભોગવટો હોવા અંગેની જાહેરાતની દાદા માંગેલ છે અને દાદ નં.૨ તે પ્રતિવાદીઓ દાવાવાળી મિલકતમાં પ્રવેશ કરે કરાવે નહી તેમજ વાદીઓના દાવાવાળી મિલકતમાં રહેલ માલીકી કબજા ભોગવટાને નુકશાન કરે કરાવે નહી તેવો જાથુનો મનાઈ હુકમની માંગણી કરતી દાદા માંગેલ છે. મુદા નં.૧,૨ની ચર્ચા અને નિર્ણય મુજબ દાવાવાળી મિલકતમાં વાદીઓનો એકલાનો નહી પરંતુ વાદી-પ્રતિવાદીઓનો સંયુક્ત હીસ્સો હોવાનું સાબીત થયેલ હોય વાદી ઉપરોક્ત બંને દાદ મેળવવા હકકદાર રહેતા નથી અને જેથી મુદા નં.૪ અંગેનો નિર્ણય નકારમાં ઠરાવવામાં આવે છે.

(૨૪) મુદ્દા નંબર-૫ ની ચર્ચા

પ્રતિવાદી ૩/૧ માંગ્યા મુજબની દાદ મેળવવા હકકદાર હોવા અંગેનો છે પ્રતિવાદી નં.૩/૧ નાએ આંક-૧૯ થી પ્રતિદાવો (કાઉન્ટર દાવો) કરી પેરા-૨૯ થી દાદા નં.૧ તે દાવાવાળી મિલકતમાં પ્રતિવાદી નં. ૩/૧ નો ૮૪ ચો.મી જમીનમા ભાગ,હીસ્સો રહેલ હોવાનું ઠરાવી તેવા

પ્રતિવાદી નં.૧/૩ નો હીસ્સો દાવાવાળી જમીનમાંથી અલગ કરી પ્રતિવાદી નં.૧/૩ ના પ્રત્યક્ષ કબજામાં સોપી આપવા ની મુખ્ય દાદ માંગેલ છે. મુદા નં.૨ ની ચર્ચા અને નિર્ણય મુજબ પ્રતિવાદી નં.૧/૩ નો દાવાવાળી મિલકતમાં ૮૪ ચો.મી ક્ષેત્રફળનો હીસ્સો રહેલ હોવાનું સાબીત થયેલ છે ત્યારે તેવો પ્રતિવાદી નં.૧/૩ નો હીસ્સો અલગ કરી આપવાની દાદ પ્રતિવાદી મેળવવા હકકદાર છે. વધુમાં પ્રતિવાદી નં.૧/૩ નો હીસ્સો અલગ કરવાની સાથે ન્યાય સમન્યાના સિદ્ધાત મુજબ દાવાના પક્ષકારો વચ્ચે દાવાવાળી જમીનમાં રહેલ તેમનો હીસ્સોની જાહેરાત થવી જરૂરી બને છે અને તે મુજબ પક્ષકારોની દાવાવાળી જમીનમાં રહેલ હીસ્સો ઠરાવવામાં આવે છે. આમ મુદા નં.૫ લગત આ અદાલતનો નિર્ણય હકારમાં ઠરાવવામાં આવે છે.

(૨૬) મુદ્દા નંબર-૬ સંદર્ભે આખરી હુકમ નિચે મુજબ છે.

હુકમ

- (૧) આથી વાદીનો દાવા અરજી નામંજૂર ચાને રદ કરવામાં આવે છે.
- (૨) આથી પ્રતિવાદી નં.૩/૧ નો પ્રતિદાવો(કાઉન્ટર દાવો) મંજૂર કરવામાં આવે છે.
- (૩) આથી નવસારી જિલ્લાના જલાલપોર તાલુકામાં છીણામ ગામમાં બ્લોક સર્વે નં.૪૫૯ થી હે.આરે.ચો.મી.૦-૧૫-૧૮ થી આવેલ ખેતીની જમીનમાં મરહુમ રણછોડભાઈ લખાભાઈ ના વારસદાર તરીકે પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩ ને સંયુક્ત હીસ્સે ૫૦૬ ચો.મી જમીન અને ગુલાબભાઈ લખાભાઈના વારસો તરીકે વાદી નં.૧ થી ૫ ના સંયુક્ત હીસ્સો ૫૦૬ ચો.મી જમીન તેમજ છનાભાઈ લખાભાઈના વારસ તરીકે પ્રતિવાદી નં.૪ થી ૭ ના સંયુક્ત હીસ્સો ૫૦૬ ચો.મી જમીન આવેલ હોવાનું ઠરાવવામાં આવે છે.
- (૪) આથી એવું પણ ઠરાવવામાં આવે છે કે નવસારી જિલ્લાના જલાલપોર તાલુકામાં છીણામ ગામમાં બ્લોક સર્વે નં.૪૫૯ થી હે.આરે.ચો.મી.૦-૧૫-૧૮ થી આવેલ ખેતીની જમીનમાંથી મરહુમ રણછોડભાઈ લખાભાઈના વારસો પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩ ના સંયુક્ત હીસ્સાની ૫૦૬ ચો.મી માં પ્રતિવાદી નં.૧ થી ૩ ને દરેકના ભાગે ૧૬૮.૬૬ ચો.મી જમીન હીસ્સો આવેલ હોવાનું અને આ પૈકી પ્રતિવાદી નં.૩ ના વારસો પ્રતિવાદી ૩/૧ અને ૩/૨ બંનેના સંયુક્ત હીસ્સાની ૧૬૮.૬૬ ચો.મી જમીનના બે સરખા હીસ્સામાં વહેંચણી કરતા પ્રતિવાદી ૩/૧ અને ૩/૨ ને દરેકના હીસ્સે ૮૪.૩૩ ચો.મી જમીન આવેલ હોવાનું ઠરાવવામાં આવે છે.
- (૫) આથી ઉપરોક્ત દાવાવાળી મિલકતમાં પ્રતિવાદી ૩/૧ ના હીસ્સાની ૮૪.૩૩ ચો.મી જમીન નો હીસ્સો સ્થળપર અલગ કરી પ્રતિવાદી નં.૩/૧ ને પ્રત્યક્ષકબજામાં સોપી તે અંગે રેવન્યુ દફતરે જરૂરી નોંધ કરવા અંગેની જરૂરી કાર્યવાહી થવા માટે દીવાની કાર્યરીતી અધીનીયમ-૧૯૦૮ ના ઓર્ડર-૨૦, નિયમ-૧૮ તથા કલમ-૫૪ અનુચ્છે મહે.જીલ્લા કલેક્ટર શ્રી નવસારીને આદેશ કરવામાં આવે છે.
- (૬) હુકમની જાણ કરતી ચાદી જીલ્લા કલેક્ટરશ્રી નવસારીને કરવી.
- (૭) દાવાનો ખર્ચ પક્ષકારોએ જાતો ભોગવવો ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

(૮) હુકમ મુજબ પ્રાથમીક હુકમનામું તૈયાર કરવું .

હુકમ આજ તારીખ ૭મી ઓક્ટોબર ૨૦૨૪ ને સોમવારના રોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તારીખ-૦૭/૧૦/૨૦૨૪
નવસારી

(કૌશિકકુમાર દેસાઈભાઈ પટેલ)
પ્રિન્સીપાલ સીનીયર સીવીલ જજ, નવસારી
કોડ નંબર-GJ01093